

Finlands Svenska Socialförbund r.f.

Medlemsbrev 2/2014

ORDFÖRANDENS SPALT

FÖRBUNDET OCH VÅRA MEDLEMMAR BEHÖVS I FÖRÄNDRINGARNAS FINLAND

Som nyvald ordförande för Finlands svenska socialförbund har jag under den senaste tiden funderat mycket på varför jag tycker förbundet behövs och vilka uppgifter vi har eller borde ha. I egenskap av barnskyddsarbetare i Esbo stad och som ordförande för social- och hälsovårdsnämnden i Grankulla känner jag kraftigt av de förändringsvindar som blåser. Dessa förändringar skapar osäkerhet och ovetskap om framtiden både för den som jobbar direkt med klienter och den som skall utveckla organisationerna och verksamheten i kommunerna och i hela landet.

De stora förändringar som är på kommande påverkar oss alla, både som producent och konsument av social- och hälsovård. Dagens melodi är att skapa stora områden och massiva organisationer för att trygga en jämlik service för medborgarna i hela landet. Med dessa förändringar vill man uppnå mera ekonomiska och effektiva lösningar. Om det leder till det eller till sämre service återstår att se!

Personalen inom social- och hälsovården upplever ofta att de inte har något att säga till om i omorganiseringarnas virrvarr. Många upplever att den enskilda anställda försvinner i det stora maskineriet och vi kan påverka vår arbetssituation och innehållet i arbete allt mindre och mindre. Som svenskspråkiga oroar vi oss också för om den svenska servicen försämras eller hur den skall organiseras.

Var kommer då Finlands Svenska Socialförbund in i dessa förändringens vindar? Vårt förbund består av engagerade och kunniga människor som jobbar inom social- och hälsovården. Vi kan och vi skall vara med och förändra vårt samhälle till det bättre. Min övertygelse är att vi som jobbar inom den sociala sektorn allt mera måste inse att en del av vårt arbete är att påverka och utveckla den service vi ger våra klienter. Ju flera vi är och ju aktivare vi är desto mera kan vi påverka också som förbund. Jag hoppas att förbundets medlemmar också känner att de har stöd av förbundet och av andra medlemmar.

Eftersom jag jobbar och bor i metropolområdet där den svenska servicen ofta känns nästan obefintlig och samtidigt vet jag att vi är många svenskspråkiga om jobbar inom olika nischer inom socialservicen eller hälsovården har jag funderat hur detta kunde kombineras till ett vinnande koncept. Min erfarenhet är att det

svenska inte medvetet motarbetas, det finns ingen medveten illvilja mot svensk service. Jag tror bara det glöms bort om vi inte påminner om att behoven finns. Behoven blir synliga på ”verkstadsgolvet” där vi möter klienterna. Därför måste vi också föra vidare det behov vi ser till dem som gör besluten.

Ett sätt att synliggöra oss svenskspråkiga på är att skapa svenska nätverk. De svenska nätverken kan visa på var de svensk- eller tvåspråkiga finns i organisationen och serviceproduktionen och därmed underlätta det för både den som jobbar och dem som använder service. I detta nätverksbygge krävs samarbete med olika aktörer i Svenskfinland. I det här arbetet behövs både vi alla; professionella, planerare och beslutsfattare.

Finlands Svenska Socialförbund skall ta sin roll och sina medlemmars kunskap i skapande av den nya och hoppeligen bättre social- och hälsovårdsservicen i Finland!

Anna Lena Karlsson-Finne
Ordförande

VERKSAMHETSLEDARENS HÖRNA

ÅRETS KONGRESS OCH FORTSÄTTNINGEN

Årets kongress gick av stapeln i Jakobstad 7-8.4 med ungefär 80 deltagare. Vi fick under de två kongressdagarna lyssna på intressanta och aktuella föreläsningar under temat ”Vård i hemmet”. Den första dagen fokuserade på närståendevård, funktionshindrades möjligheter i hemmet samt familjevård för barn. Alla föreläsningar var mycket givande och vissa av dem även väldigt berörande. Den första dagen avslutades med Socialförbundets årsmöte där vi tog avsked av Märta som styrelseordförande och välkomnade Anna Lena som ny ordförande. Årsmötet diskuterade också förbundets framtid och drog upp riktlinjer för hur styrelsen ska agera med tanke på den ekonomiska situationen. Efter årsmötet följde en god och stämningsfull middag på Hotell Epoque. På middagen avtackades Märta som ordförande med fina tal och gåvor och trubadur Håkan Streng underhöll oss med fina och finurliga sånger. Jag tror att alla som var med på middagen njöt av varje stund!

Den andra kongressdagen fokuserade på hemmaboende äldre. Vi fick lyssna till intressanta föreläsningar om familjevård för äldre, etik inom äldreomsorgen, måltidens betydelse för hemmaboende äldre,

välfrämjande seniorrådgivning i K5-området, helhetsbedömning vid medicinering i hemmet samt om medling vid brott och i vissa tvister. Jag hoppas att alla kongressdeltagare fick nyttig information, ny kunskap och nya nätverk under dessa två kongressdagar! Jag vill påminna alla som deltog i kongressen att föreläsningmaterialet finns att laddas ner från vår webbsida www.fssf.fi under fliken aktuellt.

Nu börjar snart planeringen för nästa års kongress dra igång. Nästa år går kongressen av stapeln i Åbo 13–14.4.2015. Fokus kommer att ligga på SOTE-reformen samt på barn, ungdomar och familjer. Ni medlemmar får gärna komma med tips och förslag på vilka föreläsare ni skulle vilja höra på kongressen. Vi tar emot alla önskemål med stor tacksamhet!

Jag själv kommer snart att få möta nya utmaningar i mitt liv då jag i sommar far på mammaledigt och vi blir fyra i familjen. Jag ger dock med glädje över stafettpippen till Emma-Lena Lybäck igen och jag vet att hon kommer att göra ett utmärkt arbete för Socialförbundets bästa. Jag vill avsluta med att välkomna Emma-Lena tillbaka till förbundet och önska henne och styrelsen lycka till under det fortsatta verksamhetsåret och allt som är på gång gällande framtiden! Jag vill också önska alla medlemmar en skön sommar!

Maria Helsing-Johansson
Verksamhetsledare

STYRELSEN

28.4.2014 höll styrelsen möte i Helsingfors. På mötet utsågs Britt-Helen Tuomela-Holti till viceordförande och till valutskottet valdes Britt-Helen Tuomela-Holti, Paulina Eklund, Rita Lindholm-Wirtanen och Clara Kronqvist-Sundström. Britt-Helen fungerar som utskottets ordförande. Verksamhetsledaren beviljades semester i juli och moderskapsledighet för tiden 4.8.2014–17.6.2015. Styrelsen beslöt att anställa Emma-Lena Lybäck som vikarierande verksamhetsledare. Styrelsen diskuterade ett samarbetsavtal med SOSTE och ansökan till RAY. Årets kongress utvärderades och styrelsen beslöt att nästa års kongress ordnas i Åbo 13–14.4.2015. Protokollet i sin helhet kan ni läsa på www.fssf.fi under fliken Arkiv. Nästa möte hålls i Helsingfors 26.8.2014.

7.4.2014 hölls förbundets årsmöte i Jakobstad i samband med kongressen. Under årsmötet godkändes årsberättelsen, bokslutet, budgeten, verksamhetsplanen och verksamhetsgranskningsberättelsen. Styrelsen och verksamhetsledaren beviljades ansvarsfrihet för år 2013. Under årsmötet beslöts även att medlemsavgiften höjs till 20 euro för personmedlemmar och behålls på 100 euro för organisationsmedlemmar. På årsmötet utsågs styrelsen för år 2014. Förbundets mångåriga ordförande Märta Marjamäki avgick och årsmötet valde Anna Lena Karlsson-Finne till ny ordförande med Helena Nissilä som ersättare för åren 2014-2016. Årsmötet valde Ann-Mari Backman som ordinarie styrelsemedlem och Janina Dahla som ersättare för åren 2014-2016, samt Pia Furu som ny ordinarie styrelsemedlem med Stefan Mutanen som ersättare för åren 2014-2016. Övriga styrelsemedlemmar är Rita Lindholm-Wirtanen (2012-2014) med ersättare Theresa Vihlman, Britt-Helen Tuomela-Holti (2012-2014) med ersättare Åsa Nyberg-Sundqvist, Yvonne Holming (2013-2015) med ersättare Jörgen Pind samt Susann Peltonen (2013-2015) med ersättare Keijo Sjöblom. Årsmötet diskuterade också förbundets framtid och ekonomiska strategi. Årsmötet gav styrelsen i uppgift att förhandla fram ett samarbetsavtal på 3-5 år med SOSTE samt även undersöka möjligheterna till extern finansiering av de finlandssvenska fonderna. Förbundet ska även lämna in en ansökan till RAY i maj. Årsmötesprotokollet och alla bilagor finns i sin helhet på förbundets hemsida www.fssf.fi under fliken arkiv.

MÄRTAS AVSKEDSSPALT

TRADITIONER OCH NYTÄNKANDE

Först vill jag tacka er alla för ert förtroende under min tid som ordförande för FSSF, åren 2005 – 2014. Jag vill till slut dela med mig av mina tankar om förbundet. Tankar som kommit med under resans gång, men också tankar om framtiden.

Jag tror att samhället och dess förändringar alltid avspeglas i ett föreningsarbete. Det som händer på makronivå kommer att på ett eller annat sätt – om man vill det ej – att synas i verksamheten. Det gäller ju också i arbetslivet. Man tror ibland att en verksamhet inom en organisation kan fortgå rätt ”ostört”. Så är inte fallet. De värderingar som ligger i tiden avspeglas i vardagen. De ekonomiska strukturerna likaså.

Kommunernas situation har förändrats kraftigt under mina år som ordförande. Det var ganska naturligt att politiska beslutsfattare från socialnämnderna deltog i förbundets kongress tidigare. Idag är det sällsynt. Också tjänstemännens deltagande i utbildningar begränsas idag. Jag anser, att i tider av ekonomisk stramhet, är det *inte* ändamålsenligt på lång sikt att skära ner på personalens utbildning och på utvecklingsarbete. Det är just *då* som dessa behövs. Tyvärr har det lett till att vi inom styrelsen flera gånger funderat på hur vi ska kunna svara på utbildningsbehovet. Är det en årlig kongress, där också den finlandssvenska samvaron är viktig – eller ska vi ha flera, mera lokala och regionala utbildningstillfällen eller nätverksträffar? Hur ska vi få ”folk” med? Varför har beslutsfattarna tappats bort?

Likaså har inställningen i kommunerna till att understöda enskilda föreningar ändrats. De kommunala, ekonomiska begränsningarna har gjort att alla frivilliga understöd plockas bort. Så har också Socialförbundet fått erfara. Trots att det säkert finns en önskan i kommunerna om att förbundet också i framtiden skulle ordna utbildningar och nätverksträffar, så tar man beslut om att inte stöda förbundet ekonomiskt. För en liten organisation med en skör ekonomi, blir detta inte lätt.

Socialförbundet är en liten organisation som från år till år fått kämpa med sin överlevnad- också i form av att få bidrag från RAY. Också på riksnivå blåser snåla, ekonomiska vindar. Det känns inte bra, att varje år, gång på gång, behöva förklara varför det finns behov av Socialförbundets verksamhet. Så har dock fallet varit. För att förbundet ska kunna existera, behövs en verksamhetsledare. För hennes lön behövs understöd. På riksnivå har man tyvärr ofta svårt att förstå finlandssvensk verksamhet och dess utmaningar. Många små kommuner, geografiskt spridda, gör att beslutsfattarna på riksnivå inte förstår behovet av ett finlandssvenskt samarbete. Argumentet att finlandssvenskarna ju nog klarar sig på finska, åtminstone i södra Finland, är skrämmande farligt i mina öron.

Förbundet står inför stora utmaningar utgående från de nämnda realiteterna. Traditionerna räcker inte mera som argument. Det krävs hela tiden ett nytänkande. Förbundet måste också få veta vad dess medlemmar tänker – och vad de vill ha! En aktiv dialog med medlemmarna är av största vikt. Det kräver aktivitet av båda parterna! Framför allt av medlemmarna!

Åsikter finns. Det vet vi. Det gäller att hänga med i sociala medier och skapa en aktiv dialog. Nya generationer kräver annat än tidigare. Så ska det också vara. Förbundet ska leva i tiden – men inte tappa sina rötter! Utan rötter blåser ett träd ganska lätt omkull vid första stormen...

Jag vill till slut lyfta fram den finlandssvenska gemenskapen. Den är i mina ögon a och o för all finlandssvensk verksamhet, också för FSSF. Jag har haft förmånen att uppleva de flesta finlandssvenska regionerna. Född och uppvuxen i Borgå har jag varit bosatt i Helsingfors och utbildat mig och också arbetat och bott i Österbotten. Numera bosatt och arbetande i Åboland. Det är bara Åland, som fattas...☺. Vi finlandssvenskar inser inte alltid vilken rikedom vi har i vår finlandssvenska samhörighet. Ankdammen för oss samman. Den kan ha sina negativa sidor också, men vi måste ”simma” tillsammans. Och så kan vi plaska litet på varandra ibland – i allra bästa välmening!

Jag önskar alla medlemmar, den nya ordföranden, den nya styrelsen och verksamhetsledaren allt gott inför framtiden! Ni har utmaningar, men ni har också kapacitet att möta dem! Ge inte upp inför motgångar. Det krävs mod i beslutsfattandet. Utan nya vindar hålls inte Socialförbundet à jour. För att överleva behövs vilja, mod och en positiv attityd till att världen förändras hela tiden!

Tack för mig!

Nådendal, påsk annandag 2014

Märta Marjamäki

f.d. ordförande

ÅRETS ROS

ÅRETS ROS

På Socialförbundets kongress i april erhöll Stefan Näse från Pedersöre utmärkelsen Årets Ros. Nedan följer punkter ur det tal som ordförande Märta Marjamäki höll till Stefan i samband med att utmärkelsen delades ut:

Finlands svenska socialförbund rf har beslutat att Årets Ros 2014 tillfaller Stefan Näse.

Stefan Näse

- har en gedigen erfarenhet av arbete inom den sociala sektorn
- erfarenhet av att leda socialvården som socialdirektör i Pedersöre kommun med allt vad det innebär.
- sammanslagningen av kommunerna kring Jakobstad till ett social- & hälsovårdsverk.
- Stefans titel blev kanslichef
- Kårkulla 2012-2013 som specialmedarbetare

- 2014 → projektansvarig på personalbyrån i staden Jakobstad
- förtroende på riksnivå → medlem i bl.a. den av social - & hälsovårdsministeriet utsedda arbetsgrupp som riksnivå utarbetat grunderna för en ny lag för socialvården... representerat Svenskfinland

FSSF:

- medlem i FSSF i över 30 år.
- suppleant i styrelsen för FSSF 1982 – 1990
- ledamot i styrelsen för FSSF 1991 - 1999
- ordförande för valutskottet år 2011 – 2014
- fått STKL:S förtjänsttecken i guld, på initiativ av FSSF, år 2008

HUR BESKRIVA STEFAN?

- Du har alltid bevarat ditt lugn – åtminstone utåt sett... 😊
- Lugnet ger tid för eftertanke → du är inte en person som rusar iväg och yttrar åsikter utan att tänka efter – och då beaktar du alltid andra människor!
- Du har en god förmåga att lyssna – kanske din utbildning som arbetshandledare hjälpt dig?
- Att se på saker från olika perspektiv tror jag är viktigt för dig – dock utan att låta bli att säga din åsikt
- Din arbetserfarenhet noteras också på det viset att man lyssnar på dig
- Kan lita på att det du lovat göra – det gör du!
- SPECIELLT: din förmåga att uttrycka dina tankar och åsikter på ett sätt som jag personligen beundrar. Ordvirtuos...

För FSSF har dina nätverk också varit viktiga som ordförande för valutskottet. Man måste ha kännedom om Svenskfinland för den sysslan.

KORT OCH GOTT –

styrelsen för FSSF vill med denna lilla utmärkelse ge dej en välförtjänt uppmärksamhet och vill tacka dej för dina insatser för den sociala sektorn i Svenskfinland – och de är inte slut ännu...

MEDLEMSAVGIFTEN

Årsmötet beslöt i april att höja medlemsavgiften för enskilda medlemmar till **20€**/person, medan avgiften för organisationer behålls på **100 €**/organisation.

Genom medlemsavgiften hoppas vi kunna erbjuda medlemmarna förmånlig utbildning och en effektiv intressebevakning.

Under hösten kommer påminnelsebrev att sändas ut till de medlemmar som inte betalt årets medlemsavgift. Hedersmedlemmar och studerande är befriade från medlemsavgift. Ni som har glömt att betala avgiften kan göra det till Finlands Svenska Socialförbunds konto FI 4055 6772 2001 4046. På detta sätt undviker ni att ett påminnelsebrev sänds till er. Kom ihåg att sätta ditt namn som meddelande för betalningen.

AKTUELLT

Info från Social- och hälsovårdsministeriet

Klientens självbestämmanderätt inom social- och hälsovården ska stärkas

En ny lag inom social- och hälsovården har beretts genom vilken klienternas självbestämmanderätt stärks och användningen av begränsningsåtgärder minskas. Samtidigt tryggar man den grundlagsenliga nödvändiga vården och omsorgen för alla, samt förbättrar personalens rättsskydd genom att precisera gränserna för verksamheten.

Enligt arbetsgruppen stärks självbestämmanderätten allra bäst genom en gemensam planering och framförhållning. När utrymmena har planerats för att vara funktionella, och personalen har utbildats samt instruerats väl, behöver man inte tillgripa begränsningar så ofta. I lagförslaget föreslås att varje verksamhetsenhet utarbetar en allmän plan för att stärka självbestämmanderätten. En god planering stöder även personalens arbetssäkerhet.

Begränsningar kan endast användas som en allra sista utväg

Vården och tjänsterna för social- och hälsovårdens klienter grundar sig huvudsakligen på frivillighet och samförstånd. Ibland råkar man ändå i situationer där man för att skydda en persons liv, hälsa eller säkerhet måste inkräkta på den personliga integriteten eller begränsa friheten. Dessa begränsningsåtgärder ska föreskrivas av lagen. Användningen av begränsningsåtgärder skulle förutsätta att man gjort en uppskattning att personens funktionsförmåga försämrats bestående eller långvarigt och att behandling och tjänster som berör honom eller henne är individuellt planerade. Åtgärderna kan även tillämpas när en person som till exempel på grund av

sjukdom eller skada inte förstår följderna av sitt beteende och därför utgör en fara för sig själv eller för andra personers hälsa och säkerhet.

Självbestämmanderätten får endast begränsas när andra metoder inte räcker till. Åtgärderna ska vara ändamålsenliga och av rätt omfattning och det minst begränsande sättet ska alltid väljas.

Begränsande åtgärder i samband med akut- och journalsituationer ska endast kunna användas för att säkra nödvändig vård eller för att säkerställa tjänsterna i brådskande fall.

Användningen av begränsningar ska registreras noggrant i handlingar och statistik ska sändas årligen till regionalförvaltningsverket.

Lagen träder i kraft i slutet av 2014

Den nya lagstiftningen har beretts sedan juli 2010 av den arbetsgrupp som tillsattes av SHM. För närvarande är lagstiftningen om begränsningen av patientens och klientens grundläggande rättigheter inom social- och hälsovård bristfällig och motsvarar inte kraven enligt grundlagen eller nationella överenskommelser. I samband med rättssäkerheten för klienterna inom social- och hälsovården förekommer luckor och personalen måste handla i praktiska situationer med oklara befogenheter.

Tanken är att överlämna lagen om självbestämmanderätt för behandling till riksdagen så fort som möjligt efter färdigställandet. Det är meningen att lagen ska träda i kraft i slutet av år 2014.

För att stödja verkställigheten har ett verkställighetsprogram, utbildning och handledning sammanställts tillsammans med olika aktörer där framförhållning samt förverkligandet av vård och omsorg utan begränsningsåtgärder särskilt framhålls.

Förflyttningen av utkomststödet till FPA ökar jämställdheten

Från början av 2017 förflyttas handläggningen av det grundläggande utkomststödet till FPA. Regeringen beslöt om saken under ramförhandlingarna den 25 mars som en del av strukturreformprogrammet. Avsikten är att förbättra jämställdheten i tillgång till stöd, effektivisera verksamheten och minska kommunernas uppgifter under svåra ekonomiska tider. Social- och hälsovårdsministeriets bedömningsgrupp har bedömt förflyttningens inverkan.

I dag fattas största delen av besluten om utkomststöd på basis av ansökan utan att man träffar klienten. Stödets storlek varierar från kommun till kommun. Kommunerna upprätthåller egna datasystem och för besluten hämtar man uppgifter om klienten från FPA:s datasystem. Samtidigt finns det i kommunerna ett behov att styra tyngdpunkten i det sociala arbetet mot förebyggande klientarbete, med vilket man kan minska behovet av ekonomiskt stöd.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets bedömningsgrupp är det svårt att på ett tillförlitligt sätt bedöma ökningen av mängden eventuella utkomststödsansökningar efter förflyttningen. Det grundläggande utkomststödet är inte en automatisk förmån på grundval av inkomsten. Det beviljas utifrån ansökan även i fortsättningen. Normerna för stödet fastställs enhetligare så att skillnaderna mellan kommunerna minskar och jämställdheten bland medborgarna förbättras.

Också efter reformen kommer det att vara kommunernas socialarbetares uppgift att göra bedömningar som kompletterande och förebyggande utkomststöd förutsätter. I samband med FPA:s förmånsbehandling säkerställs att kunderna börjar omfattas av socialservicen enligt gemensamt överenskomna regler. Finansieringsansvaret förblir i sin nuvarande form.

Vid FPA har man tillgång till klienters uppgifter i flera nationella system. Det minskar behovet att be klienten framföra sina inkomstuppgifter i samband med stödansökan. Likaså minskar behovet av återkrav av utkomststöd då man för förvaltningen av olika förmåner använder samma datasystem. Enligt FPA:s bedömning kunde kommunerna använda FPA:s system också för handläggning av kompletterande och förebyggande utkomststöd.

Sote-reformen

Regeringspartierna har den 23 mars 2014 tillsammans med oppositionspartierna kommit överens om att genomföra en genomgripande social- och hälsovårdsreform som ska trygga finländarnas centrala välfärdstjänster under kommande årtionden. Avsikten är att samtliga social- och hälsovårdstjänster ska tillhandahållas av fem starka regionala områden. Områdena bygger på de nuvarande specialupptagningsområdena och stöder sig på befintliga, fungerande strukturer. I fortsättningen kommer **fem social- och hälsovårdsområden** att ordna alla social- och hälsovårdstjänster.

Reformen:

- möjliggör jämlika tjänster oavsett hemkommun
- skapar fungerande servicekedjor där kunderna inte skickas fram och tillbaka
- river förvaltning och gränstängsel mellan förvaltning samt minskar onödig överlappning av tjänster
- tryggar tidigt ingripande, flyttar tyngdpunkten till preventiva och rättidiga tjänster
- minskar hälso- och välfärdsskillnaderna mellan befolkningsgrupperna
- tryggar finansieringen av servicen
- tryggar tillgången till kompetent personal, kunnande och arbetshälsa.

I en större helhet är det möjligt att använda kunniga, samla specialkompetens och erbjuda yrkesmässigt stöd i större utsträckning.

Vari ligger nyttan att tjänsterna ordnas av social- och hälsovårdsområden?

Social- och hälsovårdsområdena är tillräckligt stora för att ordna alla social- och hälsovårdstjänster, allt från basnivå till de mest krävande specialisttjänsterna. När tjänsterna integreras är det möjligt att bilda enhetliga servicekedjor: det lönar sig att vårda patienten genast så att ett behov av dyr och krävande vård inte uppstår. Ett tillräckligt stort befolkningsunderlag skapar också bredare axlar för social- och hälsovårdsområdet för ordnandet av tjänster och för finansiering. Tjänsterna kommer också i fortsättningen att finnas nära människorna men förvaltningen och organisationen kan slås ihop till fem enheter. Det innebär fördelar för i synnerhet personalkompetensen och tillgången till personal.

Är modellen baserad på social- och hälsovårdsområden förenlig med grundlagen?

Utöver kommunalt självstyre tryggar grundlagen var och ens rätt till tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster; rätt till oundgänglig försörjning och omsorg samt främjande av hälsa. Modellen tryggar på ett bättre sätt att dessa rättigheter tillgodoses.

Att flytta uppgifterna från primärkommunernas ansvar bör bedömas dels i fråga om kommuninvånarnas självstyre, dels i fråga om människornas grundläggande fri- och rättigheter. Tillgången till jämlika tjänster bör vara reformens utgångspunkt. På basis av expertutlåtanden kan social- och hälsovårdstjänsterna som helhet anses som en sådan kommunöverskridande uppgift som det är möjlig att sköta lagenligt i form av ett kommunsamarbete, trots att social- och hälsovården utgör en mycket viktig del av kommunernas uppgifter. Redan i dagsläget sköts merparten av social- och hälsovårdens uppgifter lagenligt på en kommunöverskridande nivå.

Hur finansieras social- och hälsovårdsområdena?

Finansieringen kommer från kommunerna enligt den viktade kapitationsprincipen. Det betyder att i finansieringen viktas befolkningmängden

inom social- och hälsovårdsområdet enligt ålderstruktur och sjukfrekvens. Social- och hälsovårdsministeriet har inlett arbetet för att förnya finansieringen av social- och hälsovårdstjänsterna och detta arbete kommer man också att utnyttja i den fortsatta utvecklingen av finansieringsmodellen för social- och hälsovårdsområdena.

Hur kommer förvaltningen av social- och hälsovårdsområdet att ordnas?

Förvaltningen sker i form av en samkommun. För att trygga den regionala jämställdheten och ekonomiska effektiviteten stärks samtidigt den nationella styrningen. Förvaltningsmodellen kommer att preciseras under den fortsatta beredningen.

Flyttas tjänsterna till fem orter?

Social- och hälsovårdsområdet ordnar tjänsterna men i fortsättningen är det kommunen som är producent. Därmed blir de vardagliga tjänsterna också i fortsättningen kvar inom kommunens område. Endast ansvaret att ordna tjänster övergår till de fem social- och hälsovårdsområdena.

Kan kommunen bestämma vilket social- och hälsovårdsområde den tillhör?

Kommunerna kommer enligt lagen att påföras en skylighet att tillhöra ett social- och hälsovårdsområde. Områdena skapas utifrån de gällande specialupptagningsområdena. Sote-områdena bildas runt fem städer: Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Kuopio och Uleåborg. Områdets gränser och andra detaljer klarnar under den fortsatta beredningen.

Hur påverkar reformen kommunreformen?

Övergången till en modell med fem social- och hälsovårdsområden lösgör kommunreformen från social- och hälsovårdsreformen. Kommunreformen fortsätter dock som tidigare: kommunerna utreder samgångar, statsandelsreformen är på remiss och reformen av kommunallagen går vidare.

Övergången till social- och hälsovårdsområdena är en så stor förändring att också grunderna för kommunreformen sannolikt måste utvärderas på nytt i beredningen av kommunreformen.

Vad händer med kommunens anställda?

Det naturliga kunde vara att sjukvårdsdistriktens personal och de fastigheter de äger överförs till social- och hälsovårdsområdena. Kommunernas anställda fortsätter i kommunens tjänst. Detta är en fråga som kommer att tas upp under den fortsatta beredningen.

Vad är nästa steg?

Merparten av reformen bereds som tjänstearbete med stöd av experter. För

reformen tillsätts även en begränsad parlamentarisk uppföljningsgrupp som leds av omsorgsminister Susanna Huovinen. Tanken är att regeringspropositionen skickas på remiss i juni. Propositionen tas upp till behandling i riksdagen under höstsessionen. De nya ansvarsområdena inom social- och hälsovården ska enligt den tidigare planen inleda sin verksamhet den 1 januari 2017.

UTBILDNING

Höstens och vinterns utbildningar och träffar är under planering nu under våren och sommaren. Flera utbildningar bl.a. barnskydds dagar i Vasa och på Åland är under planering och info om dessa utbildningar kommer under sommaren och hösten. Även socialarbetarträffar planeras som bäst. Mera info kommer på hemsidan och på e-posten, så håll utkik där.

Är det något speciellt ämne eller tema du önskar att vi tar upp under en föreläsning eller utbildningsdag? Jag tar gärna emot tips och önskemål om utbildningar inför året. Hör av er på e-post kansli@fssf.fi eller telefon 050 55 33 685. Kom ihåg att meddela mig om ni vill komma med på förbundets e-postlistor där info om förbundets aktuella utbildningar sänds ut regelbundet.

REKLAM

Seminarium med temat "Minoriteter och dubbelminoriteter" 04.06.2014 - 05.06.2014 på Hanaholmen i Esbo. Nordiska modeller för intressebevakning och främjandet av minoriteters rättigheter Vad betyder det att tillhöra flera minoriteter samtidigt? Med seminariet vill vi jämföra och diskutera hur man arbetar med dubbelminoriteter inom Norden. Välkommen med och diskutera intressebevakning och olika sätt att främja minoriteters rättigheter ur ett nordiskt perspektiv!

Seminariet riktar sig till medlemmar och anställda i handikapporganisationer, övriga organisationer, tjänstemän, beslutfattare, studerande och andra som är intresserade av minoritetsfrågor i Norden. Seminariet ordnas på Hanaholmens kulturcentrum (Hanaholmsstranden 5, Esbo, Finland) som är ett tillgängligt utrymme. Seminarietrymmet är i ett plan och det finns hörselslinga. Det finns allmänna assistenter som hjälper vid behov. Under seminariet finns simultantolkning mellan finska och skandinaviska språk.

Pris: 60 euro/20 euro för studerande, personliga assistenter deltar gratis. I priset ingår seminarieprogrammet, måltider och kvällsprogram. Anmälan sker genom anmälningsblanketten på programkalender på www.hanaholmen.fi senast 16.5. Mer info: www.samsnet.fi/hanaholmen. Arr. SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder, Finlands Svenska Handikappförbund, Hanaholmen – Kulturcentrum för Finland och Sverige, THL, Vates Stiftelsen, Pohjola-Norden och Ekvälita Ab.

International Forum for Child Welfare (IFCW) WorldForum 9.-12.6.2014 i Helsingfors. In the 24th WorldForum, the following topics are discussed:

- Children's rights and the United Nations Convention on the Rights of the Child.
- The Nordic welfare policies and grassroots level practices. In the context of Nordic countries, the traditional welfare model is based on a universal service system and a widely shared value base of equality and social solidarity. It means a system of equal benefits, support and public services for every child and family such as child, family and parental allowances, day care, school and education, health and child protection.
- Concrete examples of protecting children in vulnerable situations, such as the ban of children's corporal punishment 30 years ago in Finland and migrant children and families.

För mera information besök <http://www.lskl.fi/ifcw2014>

Den 10nde Nordiska familjeterapikongressen den 13-16 augusti 2014. Kongressen hålls i Finland för andra gången, nu i Åbo, Finlands äldsta stad.

Temat för kongressen är Familjeterapi och framtiden. Temat kommer att belysas från tre olika synvinklar:

1. *Forskning och familjeterapi*
2. *Sociala förändringar i det nordiska välfärdssamhället*
3. *Sociala media, media och familjeterapi*

Vi inbjuder er alla att tänka tillsammans med oss: Vad kommer familjeterapi att vara i framtiden, speciellt i de nordiska länderna? Vad skall bevaras från äldre metoder och vilka är de nya inspirerande idéerna som kunde fungera i terapi? När ska vi slåss och när ska vi gå in i dialog?

Plenarierna och subplenarierna kommer att hållas på engelska. Det är valbart att hålla workshoparna på skandinaviska språk, engelska eller finska. För mer information besök http://familytherapyfuture.fi/index_swe.php Arr. Den finska familjeterapiföreningen.

SOSTE: s organisationskryssning 8-9.10.2014. För mer information besök <http://www.soste.fi/tapahtumat/ms-soste-2.html>

Sosiaalipoliitikan päivät ordnas 23-24.10 i Joensuu. Programmet är under planering. Mer information kommer småningom på <http://sosiaalipoliittinenyhdistys.fi/tapahtumakalenteri/tulevat-tapahtumat/>

Innomarkkinat ordnas 18.11.2014 i Helsingfors. Programmet är under planering. För mera information besök <https://www.innokyla.fi/>

Valtakunnalliset lastensuojelupäivät ordnas 30.9–1.10.2014 i Tavastehus. Anmälningstiden startar 5.5. Programmet, anmälningssblanketten och mera information finns på www.lskl.fi/hameenlinna2014

SAXAT

I Tesso 1/2014 berättar Kirsi Varhila som är överdirektör på SHM att kravet på ett klart förvaltningspråk har skrivits in i det nuvarande regeringsprogrammet. Meningen med detta är att förvaltningspråket inte ska vara en orsak till social utslagning. Enligt Ragnar Löfstedt, professor i riskkommunikation, ska tumregeln vara att man ska tala och skriva om saker så att även en 14-åring förstår det. Här har kommunerna och staten mycket att förbättra. Problemet är att många av de termer som används inom social- och hälsovårdssektorn är av gammalt ursprung. Man borde därför nu komma överens om nya lättförståeliga termer. Man borde fundera på hur vi kan beskriva social- och hälsovården på ett sådant språk som vanliga människor förstår. Enligt Varhila hjälper ett bra tjänstespråk människor att förstå beslut och genom att människor förstår så kan de också ta ställning och påverka.

I Tesso 1/2014 redogör kanslichef Päivi Sillanaukee på SHM för hur viktigt det är att fokusera på välbefinnande i arbetet i en tid av förändringar. Sillanaukee säger att detta är ett år av förändring för de som jobbar inom social- och hälsovårdssektorn. Strukturen inom social- och hälsovården går framåt och detta innebär att mycket ska tänkas om. Strukturen medför också förändringar i kommunerna. Personalen inom social- och hälsovården gör sitt dagliga arbete mitt i denna förändringens tid. Klienterna ska vårdas och stödas fastän framtiden är osäker för personalen. Sillanaukee menar att det är mycket viktigt att i detta skede se hur ledarskapet fungerar i organisationen, att man planerar verksamheten tillsammans, att verksamheten fokuserar på det väsentliga och att arbetet är fördelat på ett jämlikt sätt. Hela personalens kunskaper måste utnyttjas för allas gemensamma bästa.

Sillanaukee anser att det är viktigt att man tar hand om hela personalens välbefinnande och motivation på arbetsplatsen. Genom att arbeta förebyggande kan man undvika många problem. Det måste även vara möjligt för personalen att finna en bra balans mellan arbete och familjeliv. För att organisationen ska kunna åstadkomma detta måste ledningen förbinda sig till att till exempel minska antalet sjukdagar. Genom att investera i välbefinnande gör man klara inbesparingar. Hotet om brist på arbetskraft inom social- och hälsovården gör också att man måste säkra att kunnigt yrkesfolk inte försvinner på grund av att förändringen inte planeras eller leds på ett bra sätt.

När personalen mår bra, mår arbetsplatsen bra och vi får bättre resultat, menar Sillanaukee. Hon anser att beslutsfattarna måste ta arbetshälsoutmaningen på allvar. Ledningen behöver stöd och redskap för arbetet. Arbetstagarna måste också komma ihåg att ta hand om sin egen motivation och fundera över vilken roll arbetet har i ens liv. Sillanaukee menar att en del av oss sliter ut oss genom osjälviskt och uppoffrande arbete och sedan har vi inte tid eller ork för dem som står oss nära. Hon anser att det måste finnas en lämplig balans mellan arbete och fritid utgående från ens egen livssituation.

**KANSLIETS
ÖPPETHÅLLNINGSTIDER**

Socialförbundets verksamhetsledare kommer att vara på sommarledigt 11.7–1.8. Detta innebär att kansliet är stängt under denna tid. Den 4.8 far den ordinarie verksamhetsledaren Maria Helsing-Johansson på mammaledigt och Emma-Lena Lybäck börjar jobba som vikarierande verksamhetsledare. Emma-Lena nås på

samma telefonnummer, 0505533685, och samma mailadress, kansli@fssf.fi. Hon finns på plats på kansliet måndagar-torsdagar från och med 4.8.

En skön och avslappnande vår och sommar tillönskas alla medlemmar och samarbetspartners!

ÖVRIGT

På förbundet tar vi gärna emot era tankar och tips gällande verksamheten. Vi hoppas att ni alla ska bli nöjda med det som förbundet har att erbjuda och att ni aktivt deltar i förbundets utveckling. Ni får gärna sända verksamhetsledaren förslag på verksamhet under hela året eller höra av er om ni har frågor. Vi finns till för er! Verksamhetsledaren nås på e-postadressen kansli@fssf.fi eller på telefon 050-553 3685.

Jag sänder regelbundet ut info, utlåtanden och reklam om utbildningar via e-posten och ni som vill vara med på mina e-postlistor får gärna meddela er adress till mig. Hemsidan och Facebook-sidan uppdateras också regelbundet, så håll utkik där med jämna mellanrum.

Vörå, den 2 maj 2014

Maria Helsing-Johansson
Verksamhetsledare

